

גוט שבת **Gut Sábész**

20. évfolyam 29. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 19:02 • כ' ניסן תשע"ח • 2018. 4. 5. • שביעי של פסח • Péntek este: 20:09

Közösen örködtünk mindkét éjszakán

A Hágádában azt olvassuk, hogy az embernek minden nemzedékben úgy kell tekintenie önmagára, mintha ő maga vonult volna ki Egyiptomból. A kihívás nem könnyű, de az EMIH képzett és a közösségek felkészültségét jól ismerő rabbijai idén is a legjobb tudásuk szerint támogatták az összes résztvevőt abban, hogy a zsidó nép Egyiptomból való, több mint 3300 évvel ezelőtti kivonulását a saját életére tudja vonatkoztatni. Mert egyáltalán nem túlzás azt állítani, hogy idén is folytatódott az a tendencia, amely szerint évről évre többen vesznek részt az EMIH által rendezett széder estéken. A tekintélyes számban megjelent résztvevők minden helyszínen szívesen szóltak hozzá a halott szöveghez, és ahogy egyre jellemzőbb, maguk is fűztek magyarázatokat hozzá, mondták el, mit tanultak, hallottak, olvastak az ünnepel kapcsolatban.

Köves Slomó vezető rabbi szokásához híven ezúttal is az Óbudai Zsinagógában tartott mindkét estén családias hangulatú szédert. Az óbudai rendezvényekre idén olyan sokan jelentkeztek, hogy az együttlétet nem lehetett az emeleti kidus teremben megtartani, hanem, az elmúlt évek gyakorlatával ellentétben, a szervezők kénytelenek voltak a zsinagógai térben berendezni a vacsora helyszínét. Az első este 160, a második alkalommal 130 vendég vett részt az ese-

ményen. Az utóbbi este különleges vendégeket is a zsinagógába csalt: a Maimonidész Gimnázium családtagjaikkal együtt érkező diákjai egyedülálló magyarázatokat is készítettek az eseményre.

A Bét Menáchem Gyermekek Oktatási Központban az első este Oberlander Báruch rabbi tartott széder estét másfélszáz érdeklődőnek. A program élménydús lebonyolításában a rabbit két, az iskolában tanuló gyermek segítette. A rendezvénnyel párhuzamosan a magyarul nem, vagy csak hiányosan értők mindkét este angol nyelvű széderen vehettek részt, amit a Pesti Jesiva egykori, külföldre távozott hallgatójának fia, Kálmán Joszi, valamint két amerikai jesiva bóher tartott. Ugyanitt a második este Nógrádi Bálint rabbi fogadta az érkezőket. A 65 fős közönség nagy részét a Vasvári Zsinagóga rendszeres látogatói adták, de új vendégek is szép számmal vettek részt a családias széderen, amelynek a hangulatát az antwerpeni jesiva tanulói emelték lelkes és magával ragadó énekükkel.

Faith Aser rabbi a nemrég nyílt Csányi5 kulturális központban fogadta a fiatalokat. A péntek esti, remek hangulatú széderre csaknem félszázan érkeztek, hogy részt vegyenek a misztikus magyarázatokkal tarkított, és felszabadult táncolásba torkolló eseményen. Glitzenstein Sámuel rabbi idén az Újlipóciába várta régóta

ismerős és eddig ismeretlen vendégeit. A nagyjából 90 fős, három generációt is felsorakoztató vendégsereg késő éjszakáig maradt. A fővárosba látogató vagy itt élő izraelieknek idén is Shmuel Raskin rabbi szervezett szédert a Marriott Hotelbe. A három külön teremben tartott rendezvényen összesen mintegy 900 izraeli vendég jelent meg.

A fővárosi helyszínek mellett az EMIH idén is több vidéki városban tartott családias szédereket. A Barhesz Miskolci Zsidó Kulturális Központban Fuchs Jehosua rabbi vezette az egyiptomi fogságból a szabadságba a mintegy negyven érkezőt. Debrecenben Faigen Smuel rabbi fogadta a lakásán a számos új, fiatal érdeklődőt is magába foglaló, nagyjából 40 fős vendégsereget. Az estét Keszler Áron és Hurwitz Mendel jesiva bóherek vezették, miközben Faigen rabbi immár egy helyi szállodában mintegy nyolcvan, a városban tanuló izraeli diák számára gondoskodott pezsgő programról.

A Tóra szavaival és nagy örömmel mondható el tehát, hogy számos magyarországi közösségben az idén is az „Örökös éjszakája volt ez az Örökkévaló előtt, hogy kivezesse őket Egyiptom országából; ez az éjszaka az [...] amelyet meg kell őrizni Izrael összes gyermekeinek nemzedékeiken át” (2Mózes 12:42.).

Tavaszi sábaton Ráckevén

Családias hangulat, érdekesítő előadások, csodálatos környezet: wellness testnek és léleknek a négycsillagos ráckevői Kék Duna hotelben.

A hétvége témája a zsidó család. Családfakutatás, genetika, családi szerepek. Örökbefogadás és mesterséges megtermékenyítés a hálachá szempontjából.

Időpont: 2018. május 4-6.

Helyszín:

Duna Relax & Event Hotel****
(Ráckeve, Dömsödi út 1.)

További információ

és jelentkezés: **06 1 268 0183**
posta@zsido.com

Chéder napközi

Ingyenes személyközpontú angol oktatás az AlefKids Chéderben, angol anyanyelvű, diplomás angotanártól.

Hétfőn 16.30-tól 18.00-ig csoportváltásban. Csütörtökön kezdőknek 16.30-tól.

Dráma-játék, uzsonna, házi feladat, játékos foglalkozások.

Regisztrálj most:

alefkids@gmail.com

06 30 545 1864

Chéder hozzájárulás: 1000 Ft

Mága Zoltán jótékonyági koncertje a CEDEK javára

Mága Zoltán egyedülálló hegedűkoncertje, ahol a haszid zene, a magyar népzene és a klasszikus dallamok találkoznak.

Helyszín: Óbudai zsinagóga, 1036 Budapest, Lajos u. 163.

Időpont: 2018. május 2. 19.00

A jótékonyági koncertre a belépés ingyenes. Támogató jegyek elővételben és a helyszínen is megvásárolhatók.

A koncert bevételét a CEDEK EMIH Izraelita Szeretetszolgálat javára ajánljuk fel.

Regisztráció: posta@zsido.com, +361 268 0183

Szédersztalok az Óbudai zsinagógában, a Csányi5-ben és Debrecenben

Zsidó híradó

Chábád rabbi segített
a szerencsétlenül járt izraeli nőnek

Súlyos sérüléseket szenvedett az az izraeli nő, aki két hete megsérült a Liszt Ferenc repülőtéren.

Mint ahogy arról a híradások beszámoltak, március végén az izraeli Israil légitársaság 6H 716-os, Budapestről Tel-Avivba tartó járatáról felfújható csúszdákon mentették az utasokat, mert füst öntötte el az utasteret. A kapitány azonnali kiürítést rendelt el. A füst nem a gépben keletkezett, hanem a repülő vontatását végző gép kezdett füstölni eddig ismeretlen okból, és ez áramlott a hajtómű által a fedélzetre is.

A tudósítások szerint a kapitány felszólítására az összes utas egyszerre kezdett a vészkijárat felé rohanni. Állítólag még kisebb verekedés is kitört, hogy ki éri el elsőként a menekülést jelentő ajtót. Az utasok a nyíláson kilépve egy

felfújtt csúszdán lecsúszva tudtak földet érni, ekkor történt a tragédia.

Egy izraeli nő járt szerencsétlenül, már a csúszda végén tartott, amikor valami megdobta a szerkezetet, ő pedig fejével a betonba csapódott.

Az ügyben a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés miatt nyomoz ismeretlen tettes ellen.

A súlyosan sérült hölgyet magyarországi izraeliek chábád közösségének rabbija, Shmuel Raskin és egyik munkatársa segítette a kommunikációs nehézségek leküzdésében és igyekezett neki beszerezni mindent, ami a kóser étkezéshez nélkülözhetetlen. A segítségnyújtás micvája fontos a zsidó vallásban. Ilyen nehéz helyzetben nagy erőt adhat egy segítő, és ezt a Chábád küldött kitűnően teljesítette.

Ott pedig nagy néppé lettek...

A Hágában előforduló „nagy néppé lettek” kifejezés eleink egyiptomi lététére utal. Izrael Egyiptomban valóban néppé kovácsolódtott, amire a Tóra a „vaskohó” szóval utal (5Mózes 4:20.).

A vastégely egy olyan kemece, amely a benne lévő intenzív hő hatására megolvastja az ércet, amely ez által a tiszta fémre és az egyéb nem tiszta ötvöző anyagokra bomlik.

Mit követtek el zsidók, hogy azt csak egy ilyen megtisztulási folyamaton keresztül lehetett helyre hozni?

A száműzetés már akkor megkezdődött, amikor Jákob családjával Egyiptomba vándorolt, s ahol József később egészen az alkirályi címig vitte. József azért került Egyiptomba, mert elvetemült bátyjai rabbszolgának adták el oda. Ennek értelmében tehát, az egyiptomi megpróbáltatás kezdete, a testvéri megosztottságban és gyűlöletben gyökerezdik. Bár József testvérei utálatát és féltékenységét váltotta ki, nekünk sosem szabad engednünk, hogy hasonló érzések és motivációk kerítsenek hatalmukba.

Az egyiptomi munkafelügyelők korbács csapásai alatt, a zsi-

dók megtanulták támogatni egymást, felelősséget érezni a másikkért. A közös viszontagságok eltüntették az emberek közti megosztottságot, mert a másik szenvedésében elkezdtek meglátni saját magukat is, s ez által sorstársként tekinteni egymásra.

Sok cádik gondolta úgy, hogy a száműzetés valójában a jellem fejlődés elengedhetetlen eleme. Erre különösen jó példa a lizenszki Élimelech rabbi és az anipoli Zusá rabbi személyei. Ők évekig barangoltak a kis lengyel falvacskákban, hogy segítsenek a legkülönbözőbb nehézségekkel küzdő zsidó társaiknak. A szegénynek, a betegnek, az árvának, az özvegynek egyaránt. Úgy érezték, hogy az ő sorsukban való osztozás az egyetlen útja annak, hogy ők is többé válhassanak.

Az empátia és az irgalom a spiritualitás talán legfontosabb összetevői. Az egyiptomi kivonulás eseménye is ez által válhatott a kisszerű megosztottságból a testvéri szeretet történetévé.

**Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Abraham J. Twersky
írása nyomán**

**A SEGÍTSÉG
Kóser 1%
MINDIG KÓSER**

EMIH

בס"ד

**A MI CIKKEINK KÓSEREK!
ADÓJA 2x1%-ÁNAK
FELAJÁNLÁSÁVAL
A GUT SÁBESZT TÁMOGATJA!**

KÉRJÜK, IDÉN IS TÁMOGASSA SZERVEZETEINKET ADÓJA 2x1%-ÁVAL!

EGYHÁZI 1%: EMIH TECHNIKAI SZÁM: 1287

TÁRSADALMI SZERVEZETEK 1%: CHÁBÁD LUBAVICS ALAPÍTVÁNY

ADÓSZÁMA: 19463038-1-42

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: WWW.KOSEREGYSZAZALEK.HU

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 19.10 Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban, Károly krt. 20.)

Péntek: 19.00 Kábálát Sábát, majd Kidus és vacsora

18.00 **Mire jó, ha az állat hasított patájú?** (Oberlander Báruch rabbi előadása);

Szombat: 8.45 Hetiszakasz-tanulás,

9.15 Reggeli ima, majd Kidus

19.05 Délutáni ima, majd szeudá slisit

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6.30 Reggeli ima

Péntek: 19.00 Tanulás

19.30 Kábálát Sábát, majd Kidus

Szombat: 9:15 Hetiszakasz a kabbala tükrében

10.00 Reggeli ima, majd Kidus

Velem és a Rebbével történt Hit házhoz szállítva

Egy sok évvel ezelőtti történetet mesélek most el. 1958-at írtunk, és peszách előestéje volt. Lenyugvóban volt a nap, amikor a vonatom lerobbant Bronx közepén, és gyalogosan kellett folytatnom az utamat. Nem ismertem a környéket, kérdezgettem hát a járókelőket, hátha útba tudnak igazítani. Mint kiderült, igen hosszú út állt előttem, ami igen komoly gondot jelentett, hiszen egyre kevesebb esélye volt annak, hogy hazaérek az ünnep beállta előtt. A küldetésemet azonban teljesítenem kellett.

Éppen csak pár órával korábban készültünk el a macesz-sütéssel. A Lubavicsi Rebbének az volt a szokása, hogy az elé járulóknak kézzel sült maceszt ajándékozott peszách előtt, spirituális ajándékként, és arra buzdította híveit, hogy ők is minél több embernek juttassanak kézzel készített smurá maceszt. A Rebbe órákon át osztogatta a hosszú sorokban érkezők számára a kovásztalan kenyeret, melyről a Zohár, a kabala egyik könyve azt mondja, hogy a „hit eledele” és fogyasztása erősíti a lelket.

A sorban állók közül a Rebbe először azoknak adott a maceszből, akiknek messzire kellett utazniuk, hogy még az ünnep előtt hazaérjenek. 16 éves voltam, és igencsak messze laktam a Crown Heights-tól. Amikor a Rebbe elé értem, átnyújtotta a nekem szánt maceszlapokat, és megkért, hogy egy bizonyos családnak is vigyek belőlük, akik a város számomra ismeretlen részén laktak. Bár taxiba kellett volna ülnöm, hogy ki tudjam szállítani a maceszt, s időben hazaérjek az ünnep bejövetelére, másként alakult a délután, és vonatra szálltam. Ám, ahogy már említettem, a jármű elromlott, és gyalog vágtam neki az útnak. Amikor vég-

re megtaláltam a megadott címet, bekopogtam az ajtón. Meztelen felsőtestű, tetovált, sörhasú férfi nyitott ajtót.

„A Rebbe küldött” - mondtam neki, miután végigmértük egymást. „A Rebbe?” – kérdezte, és behívott. Az apró konyhában csak egy kicsi asztal, néhány szék, meg egy főzőlap volt. Nem értettem, mit keresek én ott, macesszal a kezemben egy csa-

Boruch Shlomo Cunin rabbi az Egyesült Államokban
a Nyugati-parti Chábád központok vezetője. Ezt a történetét
a Farbrengen magazin számára írta meg 2010-ben.

ládnál, amelyik nem is ünnepli a peszáchot. A második gondolatom pedig ez volt: talán éppen ezért vagyok itt, hogy egy küldetést teljesítsek? A Rebbe gyakran adott híveinek különféle, számukra megmagyarázhatatlan feladatot, melyekről végül mindig kiderült, hogy a Rebbének pontos és meghatározott célja volt vele.

Miután felmértem a helyzetet, és végiggondoltam, hogy mit tenne ilyen esetben a Rebbe, elhatároztam, hogy végigviszem a rám mért feladatot. Megkérdeztem a férfit, hogy szeretné-e, hogy szédert tartsunk, hiszen most kezdődött el peszách ünnepe. Az ember beleegyezett, és kikiabált a feleségének, hogy jöjjen a konyhába. Egy szempillantással később egyértelműen várandós asszony jelent meg az aj-

tóban, két gyönyörű kislánnyal, akik a ruhájába kapaszkodtak. A kislányok vakok voltak.

Letakarítottuk az asztalt, rátettem a kalapomat a férfi fejére, és nekikezdtünk a szédernek. Igyekeztem fejből helyes sorrendben elmondani a Hágádát, megettük a maceszt, és bor helyett négy pohár vizet töltöttünk az eldobható papírpoharakba. Azután arról kezdtem beszél-

megkérdeztem a férfit, honnan ismeri a Rebbét. Elmesélte, hogy gyári munkás, és a gyárban ismerkedett meg egy rabbi-val, aki szintén ott dolgozott. A felesége néhány hónappal korábban lett ismét várandós, és mivel egy betegségük miatt csak vak gyermekeik születhettek, az orvosuk azt tanácsolta, hogy szakítsák meg a terhességet. A férfi azonban ezt nem tartotta megfelelő útnak, és megkérdezte a gyárban dolgozó rabbit, hogy mitévők legyenek. Ő azt tanácsolta, hogy írjanak egy levelet a Lubavicsi Rebbének. A Rebbe azt válaszolta nekik, hogy bízsanak Istenben, és tartsák meg a terhességet.

Megköszöntem, hogy megosztotta velem a történetet, és már éppen indulni akartam, amikor a férfi megállított, és azt mondta: „Tudja, a feleségem és én nem voltunk bizonyosak a dologban. Honnan is lenne hitünk? Hogyan feledkezhetnénk meg a valóságról és hogyan reménykedhetnénk másban? Nem gondoltuk, hogy ez lehetséges. De ma este, ahogy a hitről beszélt, és arról, hogy hogyan ad az Örökkévaló erőt mindenkinek arra, hogy kiszabaduljunk saját, személyes Egyiptomunkból, végre megértettük!”

Nem sokkal később tökéletesen látó fiuk született. Bár az évek során elveszítettük a kapcsolatot, úgy tudom, hogy a lányok is férjhez mentek és családot alapítottak. Így szállította a hitet a Rebbe e család számára egyenesen házhoz.

Boruch Shlomo Cunin rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Kóser konyha

Padlizsánkrém

Tojás- és gluténmentes, párve

A Lubavicsi Rebbének az volt a szokása, hogy kézzel süített smurá, vagyis őrölt maceszt ajándékozott peszách előtt a híveinek, spirituális ajándékként. Órákon át osztogatta a hosszú sorokban érkező zsidók számára a maceszt, melyről a Zohár, a kabala egyik könyve azt mondja, hogy a „hit eledele”, melynek fogyasztása erősíti a lelket.

És hogy ne csak önmagában fogyasszuk, egy peszáchra kóser padlizsánkrémeket kínálunk hozzá. Fontos megjegyezni, hogy a lubavicsi hászidok a maceszt minden nedves ételtől elkülönítve fogyasztják, nehogy véletlenül beinduljon a kovászosodás folyamata egy át nem sült lisztszem esetében. Ez a gebrocht, héberül *sruja* kerülésének szokása.

1 nagy padlizsán
1 nagy fej hagyma
2 ek. olívaolaj
Só és bors, ízlés szerint
1 nagy gerezd fokhagyma

A padlizsánt meghámozzuk és felkockázzuk. A hagymát felaprítjuk. Az olajat lábosba tesszük, és addig pároljuk rajta a padlizsánkockákat a hagymával, amíg egy kicsit megpirul, barnás színt kap. Ha kissé kihűlt, tálba tesszük, ízlés szerint megfűszerezzük sóval-borssal mellé tesszük a nyers fokhagymát, és simára turmixoljuk.

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Kedves Rabbi!

Közösségi ünnepségeken, sábbatokon már sokszor láttam-hallottam a kidusmondás menetét. Most nagy lépésre szántuk el magunkat a feleségemmel: szeretnénk itthon, a gyerekeinkkel, unokáinkkal köszönteni egy sábbatot. A feleségem már fel is készült a maga részéről a vacsorafozásra, kalács-sütésre, de a kidust nekem kellene mondani. Szeretném, ha el is tudnám a családnak magyarázni, mit és miért csinálunk. Ehhez kérem szíves segítségét! Hogy s mint kell kidust mondani, mire figyeljek most, hogy nem hallgatóként, de központi szereplőként kell majd ebben a szép szertartásban részt vennem.

Előre is köszönöm a választ!

Üdvözlettel:

Mátyás

Kedves Mátyás!

A tízparancsolatban szerepel, „Emlékezz meg a szombat napjáról, és szenteld meg!” (2Mózes 20:8.). Gyakorlatban ennek azzal teszünk eleget, hogy a szombat bejövetelekor és kimenetelekor megemlítjük a sábeszt: ez a kidus és a hávdálá (Talmud, *Pszáchim* 106a.). Ugyan megemlítjük az imában is (*Sámuel imája – Zsidó imakönyv* 178. oldal), de Bölcseink azt mondták, hogy a kidust borra is kell mondani (Maimonidész, *A szombat szabályai* 29:6.) [ezt szükség esetén lehet kenyérral helyettesíteni (*Sulchán áruch OC* 272:9.)]. A kidus szövege az imakönyvben (uo. 188–189. oldal) található.

A kiduspohárnak minimum 0,86 dl úrtartalmúnak kell len-

nie (Maimonidész uo. 7., SÁ uo. 271:11., *Smirat sabbát köhlichátá* 2. kötet 47:9.), de általában ennél nagyobbakat használunk. Bármekkora is a pohár, teljesen tele kell tölteni borral, a micva iránti tisztelet kifejezéséért (SÁ uo. 271:10.). Chászid szokás, hogy túltöltjük a poharat (SÁ uo. 296:1., *Torát Menáchem* 5742 3. kötet 1692. oldal),

ezzel kívánva, hogy olyan bőrségben éljünk, hogy ne sajnáljuk a kicsorduló bort (Talmud, *Éruvin* 65b. eleje alapján).

Mielőtt megtöltjük, először el kell öblíteni kívül-belül a poharat (SÁ uo. 183:1.). A kidust állva szoktuk mondani és hallgatni (lásd SÁ uo. 271:10., *Sáár hácijun* 690:1.). A hallgatók áménnel felelnek az áldásokra, így olyan, mintha ők maguk is mondták volna (SÁ uo. 231:2., *RSZ* uo. 4.). Ezért csak a kidusmondó előtt van pohár (nem úgy, mint a széderesten, amikor mindenkinek van pohara).

A kidusmondónak ülve (*Smirat sabbát* uo. 47:28. vége) legalább egy pofazacskónyi bort kell innia,

vagyis annyit, amennyi a fel-fújt arca egyik felében elfér (SÁ uo. 271:13.). Amíg ez nem történt meg, addig se a kidusmondónak, se a jelenlevőknek nem szabad félbeszakítani, pl. megszólalással a kidusmondást (*Smirat sabbát* uo. 48:2.). Ezután mindenki más is iszik a borból, amire elmondták a kidust (SÁ uo. 14.). Ha többen vannak, mint amennyi bor van, akkor hozzá lehet önteni a kiduspohárban levőhöz (*Smirat sabbát* uo. 12.), de ha valakinek nem jutott a kidusborból, akkor is eleget tett a micvának (SÁ uo.).

Elfogadható, ha előre ki van öntve a résztvevők poharai-ba egy kevés bor, de csak akkor érvényes számukra a kidus, ha ők csak hallgatták, ahogy a kiddusmondó mondta az áldást, de **nem** mondták vele, és megvárják, hogy ő igyon először (*Smirat sabbát* uo. 48. fejezet 74. lábjegyzet).

Ha szeretnénk bevonni a kidusmondásba a család vagy a közösség tagjait, és együtt mondjuk a szöveget mindannyian, akkor ez csak akkor lesz érvényes a résztvevők számára, ha utána mindenki iszik egy kis bort a kidusmondó poharából (*Smirat sabbát* uo. 47:39.).

A kidussal ellentétben a *hávdálánál*, mivel az nem kapcsolódik étkezéshez, csak a szertartást vezető iszik a borból és nem kell osztani másoknak, és nők soha nem isznak ebből a borból, ahogy azt a Kabbalából is tanuljuk (*Mágén Avrahám* 296:4.).

Üdvözlettel:

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Telefon: +36-1-268-0183

www.zsido.com / info@zsido.com

Felelős kiadó: **Oberlander Báruch** rabbi

Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina,**

Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia

Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**

ISSN 1416-4604

EMIH

EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI
IZRAELITA HITKÖZSÉG